



**PEC 8.5.1 PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 1/8

**MINISTERUL SĂNĂȚĂȚII, MUNCII ȘI PROTECȚIEI SOCIALE
AL REPUBLICII MOLDOVA**

**UNIVERSITATEA DE STAT DE MEDICINĂ ȘI FARMACIE
„NICOLAE TESTEMIȚANU”**

**PROGRAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ ÎN
STOMATOLOGIE**

**Denumirea cursului: Actualități în endodonție și terapie restaurativă directă
- curs intensiv (10 ore pe zi)**

Tipul cursului: perfecționare tematică

Numărul total de ore 50

Chișinău 2021



**PEC 8.5.1 PROGRAMAMA
DE EDUCAȚIE CONTINUĂ**

Redacția:	08
Data:	21.02.2020
Pag. 2/9	

COORDONAT


**Ministrul Sănătății, Muncii și
Protecției Sociale al RM**




17 noiembrie 20 21


APROB

**Rectorul USMF „Nicolae Testemițanu”
dr. hab. șt. med., profesor universitar**



09 noiembrie 20 21


Programa a fost discutată și aprobată la:

ședința Consiliului de Management al Calității
din „28” octombrie 20 21 proces verbal nr. 02

Vicepreședintele Consiliului de Management al Calității,
dr. hab. șt. med., prof. univ., Cernețchi Olga



ședința Comisiei Științifico-metodice de profil Stomatologie
din „5” 10 20 21 proces verbal nr. 4

Președintele Comisiei Metodice de Profil
dr. hab. șt. med., conf. univ., Chele Nicolae



ședința Catedrei de stomatologie terapeutică

din „14” mai 2021 proces verbal nr. 17

Șef catedră, dr. hab. șt. med.,

prof.univ., Fala Valeriu



Programa a fost elaborată de colectivul de autori:

Fala Valeriu, dr. hab. șt. med., prof. univ.

Burlacu Valeriu, dr. șt. med., prof. univ.

Ojovan Ala, dr. șt. med., conf. univ.

n



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 3/8

I. PRELIMINARII

- **Prezentarea generală a cursului:**

Cursul *Actualități în endodonție și terapie restaurativă directă* îmbină armonios informații din două direcții importante a stomatologiei: endodonție și restaurări dentare. Ultimii ani se remarcă prin apariția unei mari diversități de instrumente endodontice performante, a materialelor de obturație pe canal, remediilor medicamentoase eficiente pentru dezinfectarea canalelor. În cadrul acestui curs medicii stomatologi vor obține atât cunoștințe teoretice bazate pe dovezi științifice, cât și abilități practice privitor la procedee endodontice de preparare a canalelor radiculare, de obturare radiculară, principiile de bază în realizarea obturațiilor compozite. Însușirea manoperelor practice moderne permite dezvoltarea cunoștințelor necesare pentru activitatea clinică cotidiană a medicilor stomatologi și crearea unor abilități necesare pentru omiterea erorilor și complicațiilor posibile.

Materialul, propus pentru medici cursanți, cuprinde șase teme importante din domeniul instruirii în cadrul cursului intensiv de educație continuă.

- **Misiunea (scopul) cursului în formarea profesională:**

Acumularea și aprofundarea cunoștințelor de către medicii stomatologi privitor problemelor de bază la compartimentul „Actualități în endodonție și terapie restaurativă directă” cu specificarea soluțiilor esențiale în selectarea maselor de obturație și identificarea subiectelor importante de tratament modern și complex din spațiul endodontic și posibilitățile de aplicare a deprinderilor acumulate în activitatea clinică și cea de cercetare.

- **Limba de predare a cursului:** Română

- **Beneficiarii cursului:** Medici stomatologi

II. OBIECTIVELE DE FORMARE ÎN CADRUL CURSULUI

La finele cursului medicul stomatolog va fi capabil:

✓ *la nivel de aplicare:*

- să evalueze preoperatoriu posibilitățile unui tratament endodontic corect.
- să realizeze accesul la canalele radiculare și țesuturile periapicale, conform principiilor endodontice de bază.
- să utilizeze instrumentele endodontice performante, însușind tehnicile de lucru și alegerea lor corespunzătoare fiecărui caz clinic.
- să utilizeze irigantele moderne conform protocolului endodontic.
- să exercite procedeele endodontice de preparare radiculară: standartă, apical-coronară (Step-Back), coronar-apicală (Crown-Down), combinată.
- să se ghideze după principiile moderne de obturație tridimensională pe canal.
- să selecteze materialul de obturație pe canal, conform exigențelor contemporane.
- să detecteze radiologic cauzele complicațiilor apărute după tratamentul endodontic .



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 4/8

- să selecteze tactica preparării cavitațiilor carioase în dependență de localizare, rezistența țesuturilor dentare și proprietățile maselor de obturație.
- să realizeze managementul modern a tratamentului leziunilor dentare: caria, distrofiile dentare prin restaurări dentare moderne directe.
- să aplice conceptul de intervenție minim invazivă în terapia restaurativă.
- să efectueze corect tehnica de aplicare a sistemelor adezive moderne.
- să identifice și să selecteze tonalitatea de culoare a materialului de obturație.
- să restabilească punctul de contact prin diferite metode.
- să utilizeze tehnica tunelării în restaurări dentare la necesitate.
- să realizeze tehnici *sandwich* în terapia restaurativă.
- să efectueze prelucrarea finală a restaurării, *rebonding*, *postbonding*, lustruire.
- să efectueze remineralizarea țesuturilor adiacente obturației.
- să aplice tehnici de restabilire a țesuturilor dure dentare afectate de distrofiile dentare.
- să aplice metode de corectare a formei dintelui.
- să aplice metode de restabilire a defectelor arcadei dentare cu *retainere*.
- să interpreteze erorile și complicațiile posibile în utilizarea fotocompozitelor.

✓ *la nivel de integrare:*

- să stabilească locul afecțiunilor carioase, complicațiilor lor, în contextul interconexiunii cu diverse ramuri ale medicinei practice și teoretice;
- să fie capabil de a evalua locul și rolul esteticii dentare în odontoterapie
- să releveze importanța etapelor tratamentului endodontic – ca activitate complexă din perspectiva sănătății orale într-un organism sănătos;
- să stabilească corelația funcțională a cunoștințelor teoretico-științifice din domeniul afecțiunilor carioase, complicațiilor lor, distrofiilor dentare și practica aplicării cunoștințelor bazate pe dovezi științifice în medicina practică;
- să aprecieze rolul și locul medicului stomatolog în prevenirea complicațiilor de ordin general;
- să elaboreze proiecte de cercetare științifică în domeniul cariologiei, afecțiunilor distrofice, endodonției ca direcții importante ale stomatologiei terapeutice și ca disciplină didactică;
- să-și creeze propriul capital moral în limitele căruia se va desfășura activitatea profesională.



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 5/8

III. TEMATICA ȘI REPARTIZAREA ORIENTATIVĂ A ORELOR

Prelegeri, lucrări practice

Nr. crt.	Tema	Numărul de ore			
		Prelegeri	Lucrări practice	Seminare	Total
1.	Realizarea accesului la canale radiculare și zone periapicale. Instrumentele endodontice. Clasificarea. Irigarea pe canal. Irigante.	2	8		10
2.	Procedee endodontice de preparare a canalelor radiculare. Pansamente de canal (antiseptice și hemostatice)	2	8		10
3.	Procedee endodontice de obturație pe canal. Erori, complicații și conduita în endodonție.	2	8		10
4.	Principiile de bază în realizarea obturațiilor compozite auto- și fotopolimerizabile. Particularități de restaurare a cavitațiilor cariate de diverse clase Black	3	7		10
5.	Aplicarea conceptului <i>ocluziei funcțional-estetic direcționate</i> în tehnica directă de reconstituire ocluzo-coronară complexă. Algoritmul terapeutic.	3	7		10
	Colocviu:				
Total:		12	38		50

IV. OBIECTIVE DE REFERINȚĂ ȘI UNITĂȚI DE CONȚINUT

Nr. d/o	Denumirea temei	Conținutul temei
1.	Realizarea accesului la canale radiculare și zone periapicale. Instrumente endodontice. Clasificare. Irigarea pe canal. Irigante.	Scopul realizării accesului la canalele radiculare. Regula trei „A”. Particularități de deschidere a camerei pulpare la diferite grupe de dinți. Instrumente. Formarea accesului la orificiile radiculare. Determinarea poziției orificiilor radiculare. Acces la apexul canalului radicular. Triada terapeutică a tratamentului endodontic. Instrumente pentru permeabilizarea, lărgirea și formarea canalelor radiculare. Standarde internaționale ISO ale instrumentelor endodontice. Dezinfectarea canalelor radiculare. Irigarea sistemului endodontic. Exigențe față de irigante. Grupe de preparate antiseptice utilizate în endodonție pentru irigare. Proprietăți. Tehnica irigării pe canal. Alegerea soluțiilor de irigare. Activarea irigantului. Irigare ultrasonica și sonica.
2.	Procedee endodontice de preparare a	Algoritmul preparării canalelor radiculare. Tehnici de preparare radiculară: standartă, apical-coronară (Step-Back), coronar- apicală (Crown-Down), combinată. Parametrii canalului radicular



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 6/8

	canalelor radiculare. Pansamente de canal (antiseptice și hemostatice)	preparat. Pansamente antiseptice pe canal: caracteristici și particularități de aplicare. Remedii chimice radiculare - largale (soluții, geluri). Remedii chimice pentru dezobturarea canalelor radiculare în retratamente endodontice. Hemostatice pe canal: preparate vasoconstrictoare, preparate astringente, materiale hemostatice absorbabile, oxidanți. Diatermocoagularea.
3.	Procedee endodontice de obturație pe canal. Erori, complicații și conduita în endodonție.	Obturare provizorie de canal. Scopul. Materiale de obturație provizorii. Obturarea endodontică de durată. Condiții clinice. Metode de obturație (metoda mastercon; condensarea verticală, condensarea laterală). Obturație cu gutaperca plastificată, cu gutaperca încălzită, cu gutaperca termoplastificată (sistemele Thermafile, Gutta Core etc.). Instrumente, materiale. Etapele de obturare radiculară. Condițiile necesare pentru obturarea tridimensională a canalului radicular. Selectarea <i>sealer</i> -ului și metodei de obturare endodontică. Complicații apărute în procesul de deschidere a cavității pulpare, prelucrare a canalelor, obturare endodontică. Accidente în cursul tratamentului endodontic. Cauze iatrogene. Erori și complicații apărute după tratamentul endodontic. Prevenirea și combaterea complicațiilor tratamentului endodontic.
4.	Principiile de bază în realizarea obturațiilor compozite auto- și fotopolimerizabile. Particularități de restaurare a cavităților cariate de diverse clase Black.	Indicații și contraindicații (absolute, relative) în realizarea obturațiilor cu compozite. Anestezie. Alegerea nuanței materialului de obturație. Izolarea câmpului operator. Etapele de realizare (gravarea smalțului, dentinei, aplicarea sistemelor adezive, administrarea compozitului). Prelucrarea finală a restaurării. Rebonding. Postbonding. Lustruire. Remineralizarea țesuturilor adiacente obturației. Silanizarea. Recomandări și instruirea pacientului. Restaurarea cavităților carioase clasa II Black. Suprafața de contact (sisteme de matrici). Tehnici de realizare. Tehnica tunelării. Tehnica <i>Sandwich</i> . Particularități de restaurare clasele III, IV, V. Consecutivitatea aplicării compozitului. Construcții restaurative dentare S. Radlinski.
5.	Aplicarea conceptului ocluziei funcțional-estetic direcționate în tehnica directă de reconstituire ocluzo-coronară complexă. Algoritmul terapeutic.	Secvențierea tratamentului de reabilitare orală complexă pentru satisfacerea funcției bioestetice. Particularități. Alternative terapeutice de restaurare estetică a dinților posteriori Restaurarea dinților anteriori conform funcției bioestetice. Particularități. Estetica dinților individuali. Opțiuni terapeutice. Tehnica directă de reconstituire ocluzo-coronară complexă conform conceptului OFED (ocluzia funcțional-estetic direcționată). Soluții terapeutice. Indicații. Algoritmul terapeutic de reconstruire globală a arcadei dentare.



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 7/8

V. SUGESTII METODOLOGICE DE PREDARE-ÎNVĂȚARE-EVALUARE

✓ **Metode de predare și învățare utilizate:**

- Prelegerile sunt ținute de către titularii cursului, care expun materialul prin prezentări Power-Point, filme didactice cu conținutul teoretic al cursului, conform programului analitic.
- În cadrul lecțiilor teoretice, concomitent cu metodele tradiționale (lecție-expunere, lecție-conversație) se folosesc și metode moderne (lecție-dezbatere, lecție-conferință, lecție problemizată).
- Lecțiile practice presupun prezentarea (analiza, sinteza, evaluarea etc.) aspectelor teoretice cu scop didactic formativ, însușirea manoperelor practice preconizate, prezentarea cazurilor clinice și soluționarea problemelor situaționale din practica medicală.
- Unele subiecte ale cursului necesită o pondere a metodelor interactive, care sunt utilizate atât la prelegeri, cât și la lecțiile practice.
- Sensibilizarea medicilor cursanți la discutarea publicațiilor științifice din literatura de specialitate străină și autohtonă.
- Motivarea medicilor cursanți către autoinstruire, fiind o responsabilitate importantă și permanentă a membrilor comunității medicale stomatologice.

✓ **Metode de evaluare:**

• **Curentă**

- aprecieri ale cunoștințelor teoretice conform tematicii prin răspunsuri orale pe parcursul lecțiilor practice.
- aprecieri ale cunoștințelor clinico-practice prin intermediul problemelor situaționale.
- analiza studiilor de caz

• **Finală**

- colocviu oral, prin discuție, fără notă.
- discuții interactive conform tematicii studiate.
- evaluarea finală – „ atestat”.



PEC 8.5.1 PROGRAMA DE EDUCAȚIE CONTINUĂ

Redacția: 08

Data: 21.02.2020

Pag. 8/8

VI. BIBLIOGRAFIA RECOMANDATĂ:

A. *Obligatorie:*

1. Cartaleanu A., Burlacu V. Erori și complicații în endodonție, prevenție și combatere (Recomandări metodice pentru rezidenți și medici stomatologi). Chișinău, 2010.
2. Eni A., Burlacu V. Afecțiuni ale țesuturilor dentare dure: Ghid clinico-didactic. Chișinău: CEP Medicina, 2010.
3. Burlacu V., Fala V. Secretele endodontologiei clinice:Ghid practic. Chișinău, 2007.
4. Fala V. Metodologia endodontologiei clinice:Ghid clinic. Chișinău, 2012.
5. Fala V. Implementarea design-ului funcțional-estetic conform conceptului ocluzal „Ghidajul secvențional cu dominantă canină” în terapia restaurativă estetică, metoda directă. Chișinău: S.n, 2020.168 p.
6. Epistatu A., Dumitriu D., Epistatu D. Cosmetică dentară în arta stomatologică. Buzău, 2002.
7. Ghicavii V. (redactor). Farmacoterapia afecțiunilor stomatologice (Ghid). Chișinău, 2014.
8. Gafar M., Iliescu A. Endodonție clinică și practică. București: Ed. Medicală, 2007.
9. Golovin B., Burlacu V., Zagnat V. Geometria clinico- anatomică a dinților permanenți și spațiului lui endodontic. Recomandări metodice pentru studenți, rezidenți și medici stomatologi. Chișinău, 2014.
10. Iliescu A., Gafar M. Cariologie și odontoterapie restauratoare. București: Ed. Medicală, 2006.
11. Okushko Vl., Zagnat V. *Aspecte de fiziologie a dintelui*. Chișinău, 2018.
12. Radlinschii V.N., Radlinschii S.V. Tehnologii moderne de restaurări dentare. Chișinău, 2003.
13. Stomatologie terapeutică în probleme clinice situative. USMF ”N. Testemițanu”. Catedra stomatologie terapeutică. Chișinău, 2007.
14. Луцкая И. Основы эстетической стоматологии. Мн.: Современная школа, 2005.
15. Шмидседер Дж. Эстетическая стоматология. Пер. с англ. Под. ред. Т.Ф. Виноградовой. Москва: «МЕДпресс-информ», 2004.

B. *Suplimentară:*

1. Gafar M. Odontologie. Caria dentară. București, Ed. medicală SA, 1995.
2. Николаев А.И., Цепов Л.М. Практическая терапевтическая стоматология. М., 2004.
3. Сонис С. Секреты стоматологии. М., 2004.
4. Терапевтическая стоматология: Учебник. Под ред. Е. Боровского. М., 2001.